

عنوان مقاله:

تحلیل بینامتنی نشان خطی مربع در خطوط ایلامی و دست‌بافته‌های معاصر ایرانی

محل انتشار:

مبانی نظری هنرهای تجسمی، دوره 5، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

حسین عابد دوست - گروه گرافیک، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

زیبا کاظم پور - گروه نقاشی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

خلاصه مقاله:

بافته‌های ایرانی، نقوشی را به نمایش می‌گذارند که سینه به سینه منتقل شده‌اند. پرسش اصلی تحقیق حاضر این است که، نشانه‌های هندسی شکل یافته بر اساس مربع در خطوط کهن ایلامی چه تفاوت‌ها و چه شباهت‌هایی با نقوش هندسی دست‌بافته‌های معاصر ایران دارند و چه رابطه بصری میان نشانه‌های مربع شکل در خطوط کهن ایرانی و نقوش دست‌بافته‌های ایرانی می‌توان مطرح کرد. در حقیقت، چگونگی تداوم حیات نشان‌های مربع شکل در خطوط ایلامی بر دست‌بافته‌های ایرانی پرسش اصلی تحقیق حاضر است. تحلیل رابطه بینامتنی صریح و ضمنی نقوش مربع شکل میان نقوش بافته‌ها و علائم خطی از اهداف پژوهش حاضر است. مقایسه تطبیقی میان نشانه‌های خطی مربع شکل پیش‌ایلامی و مخطط ایلامی با نقوش دست‌بافته‌ها از دیگر موارد مورد توجه است. روش تحقیق، توصیفی تحلیلی است. روش گردآوری مطالب، کتابخانه‌ای از طریق فیش برداری و تصویرخوانی است. براساس نتایج تحقیق، می‌توان گفت خطوط کتیبه‌های ایلامی کهن‌ترین پیش‌متن شکل‌گیری نقوش هندسی دست‌بافته‌هاست. 21 نشان هندسی برگرفته از نقش هندسی مربع در خطوط کهن ایلامی و دست‌بافته‌های ایرانی مشابه‌اند. برخی از نشانه‌ها، کاملاً منفرد و به صورت نقش تکراری بر متن و حاشیه دست‌بافته‌ها تکرار شده‌اند و برخی از نشانه‌ها ساختار کلی یک بافته را تشکیل می‌دهند که تداعی کننده رابطه بینامتنی ضمنی هستند. آنچه مسلم است، 21 نشان خطی، که تاکنون تصور می‌شد به فراموشی سپرده شده، تا عصر حاضر در بافته‌های ایرانی تداوم یافته‌اند. تفاوت اصلی این دو دسته نقش پردازشی نشانه‌ها، تغییر نظام چیدمان نشانه‌ها از خط و نگارش تحت قواعد زبان ایلامی به نقش هندسی تکرار شونده بر متن بافته‌های ایرانی است.

کلمات کلیدی:

بینامتنی، نشانه‌های هندسی، مربع، خطوط ایلامی، دست‌بافته‌های ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1151317>

